

ОГЛЯД БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ

Випуск 6
Лютий 2018

Стан банківського сектору нормалізувався протягом 2017 року: майже всі ключові показники роботи фінустанов мали позитивну динаміку. Споживче кредитування почало стрімко зростати від початку року, корпоративне гривневе кредитування почало відновлюватися у 2-му півріччі (без Приватбанку). У 2018 році НБУ очікує прискорення корпоративного кредитування. База фондування залишалася стабільною, хоча відсоткові ставки за депозитами знижувалися. Зниження банками депозитних ставок уповільнилося лише наприкінці року через посилення інфляційних очікувань та спричинене цим підвищення облікової ставки НБУ. Фінансовий результат банків залишився від'ємним, проте його зумовили значні збитки лише чотирьох банків. Ключові ризики розвитку сектору - суттєва присутність держави та висока частка непрацюючих кредитів на балансах банків. Додатковий ризик на 2018 рік - можливе погіршення очікувань бізнесу та населення в разі відсутності співпраці з міжнародними фінансовими організаціями (МФО).

Структура сектору. Протягом 2017 року з ринку пішло 14 банків (з них 4 реорганізувалися у фінансові компанії, 1 банк приєднався до іншого), на які на початок року припадало 1.7% чистих активів. Частка державних фінустанов у чистих активах зросла на 3.6 в.п. до 54.9%. Частка банків з приватним капіталом зросла завдяки активному кредитуванню та купівлі кількох банків у іноземних власників. Рівень концентрації помірно зріс: на 20 найбільших фінустанов припадає 90.7% чистих активів системи (+1.3 в.п. р/р).

Активи. За рік чисті активи банків зросли на 6.4% до 1336 млрд грн, найвідчутніше – у IV кварталі (+4.3%). Унаслідок докапіталізації держбанків портфель ОВДП по системі збільшився на 107 млрд грн¹. Водночас обсяги міжбанківських кредитів та коштів у НБУ знизилися на 27 млрд грн.

Чисті кредити, скориговані на резерви, практично не змінилися за фіксованим курсом. Портфель валютних кредитів помітно зменшився внаслідок списань та реструктуризацій, але зростання гривневого кредитування компенсувало це скорочення.

У 2017 році чисті гривневі кредити корпораціям найпомітніше зросли в іноземних та державних банках: +17.5% та +12.8% відповідно. Чисті гривневі кредити Приватбанку скоротилися на 79.5% р/р через формування резервів за кредитами компаніям, пов'язаним із попередніми акціонерами. Приріст кредитування корпорацій в основному забезпечили держмонополії, підприємства торгівлі та сільського господарства. Реструктуризація валютних позик забезпечила близько чверті приросту гривневого кредитного портфеля.

Суттєво зросло кредитування населення: приріст чистих кредитів у гривні склав 42%. Найвищі темпи були у Приватбанку та приватних банків – понад 60% р/р. Драйвером зростання були споживчі позики. Хоча іпотечне кредитування також прискорилося, але списання старих позик призвело до скорочення частки іпотеки у структурі портфеля фізосіб.

Нове кредитування дозволило всім групам банків, крім Приватбанку, підвищити якість кредитного портфеля за рахунок статистичних ефектів. За II півріччя частка непрацюючих кредитів за системою знизилася на 3.2 в.п. до 54.5%². Без урахування держбанків та банків з державним російським капіталом їхня частка склала 28.4%.

Фондування. За 2017 рік депозити населення у гривні зросли на 22.4%³, у валюті – не змінилися. Приплив коштів був найбільшим у II кварталі та грудні. Приватбанк найактивніше залучав гривневі кошти населення, Ощадбанк – валютні, в іноземних банках валютні кошти фізосіб суттєво скоротилися.

Депозити корпорацій у гривні зросли за рік на 13.6%, зокрема у грудні – на 11.1%, що пов'язано зі зростанням бюджетних видатків наприкінці року. Валютні кошти бізнесу скоротилися на 10% у доларовому еквіваленті.

Відсоткові ставки. У 2017 році ставки за річними гривневими депозитами знизилися на 3.2 в.п. до 14.3% річних³. Проте останні рішення НБУ підвищити облікову ставку призвели до збільшення вартості короткострокових (до 6 місяців) гривневих депозитів на 0.2-0.4 в.п. з часу першого підвищення ставки. Вартість річних валютних депозитів населення зберігається на історично низькому рівні 3.7%. Ставки за гривневими кредитами бізнесу та населенню за рік практично не змінилися.

Фінансові результати та капітал. Операційний дохід сектору за рік збільшився на 10% р/р, але адміністративні витрати зростали швидше, тож операційний прибуток до формування резервів виріс на 8% до 40.7 млрд грн. Через значні обсяги відрахувань у резерви сектор завершив рік зі збитком 24.4 млрд грн. Його сформували в основному чотири банки, зокрема Приватбанк та два банки з державним російським капіталом. Кількість збиткових фінустанов скоротилася з 33 у 2016 році до 18 торік, а тих, які мають операційний збиток до відрахувань у резерви, – з 23 до 14. Остаточні показники фінансової звітності банків за 2017 рік ще можуть дещо змінитися до кінця квітня за результатами річного аудиту.

Перспективи та ризики. У 2018 році ризики роботи банківського сектору, серед іншого, пов'язані з відсутністю співпраці з МФО та, як наслідок, можливим погіршенням економічних очікувань бізнесу та населення. Це впливатиме на темпи кредитування та банківську політику ціноутворення на пасиви та активи.

Протягом року триватиме стрімке зростання споживчого кредитування. Обсяги іпотечного кредитування збільшаться, проте його частка у портфелі нових кредитів залишатиметься незначною. НБУ очікує прискорення гривневого кредитування бізнесу з огляду на покращення фінансового стану реального сектору. Операційна прибутковість банків майже не зміниться. Перехід на стандарт МСФЗ 9 матиме помітний одноразовий вплив на власний капітал банків.

Від початку 2018 року НБУ активно запроваджує директиви ЄС та Базельські рекомендації. Протягом року почне діяти новий норматив ліквідності LCR. Будуть підготовлені нові правила розрахунку регулятивного капіталу, зокрема прийнятності його складових. Також НБУ започатковує щорічну оцінку стійкості фінустанов, що складатиметься з аналізу якості активів (для всіх банків) та стрес-тестування (для 25 банків, на які припадає 95% активів сектору).

Ключовими викликами для банківського сектору лишається висока частка непрацюючих кредитів, переважно у державних банках. Банкам слід значно активніше працювати з такими кредитами та визначитися з планами скорочення їхнього обсягу протягом року.

¹ У банках, що були платоспроможними на кінець 2017 року.

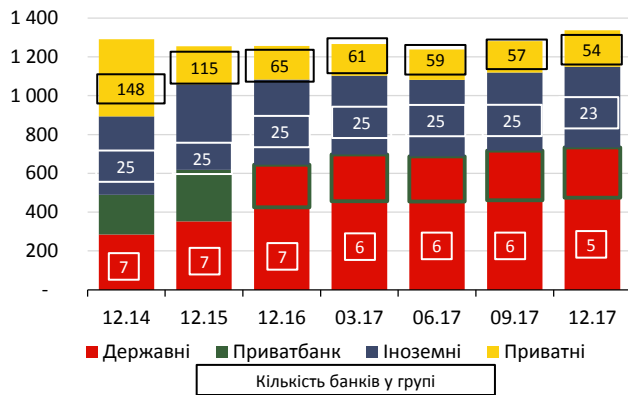
² У всіх банках, що подавали звітність.

³ За даними Українського індексу ставок за депозитами фізичних осіб.

Структура сектору

У 2017 році чисті активи платоспроможних банків зросли на 6.4% до 1.34 трлн грн. Кількість платоспроможних банків скоротилася на 14. З них 8 установ було виведено з ринку через недотримання вимог до капіталу, 1 – через непрозору структуру власності, 4 – припинили діяльність без ліквідації юридичної особи, 1 банк було приєднано до іншого.

Чисті активи банків, млрд грн*

Кількість банків*

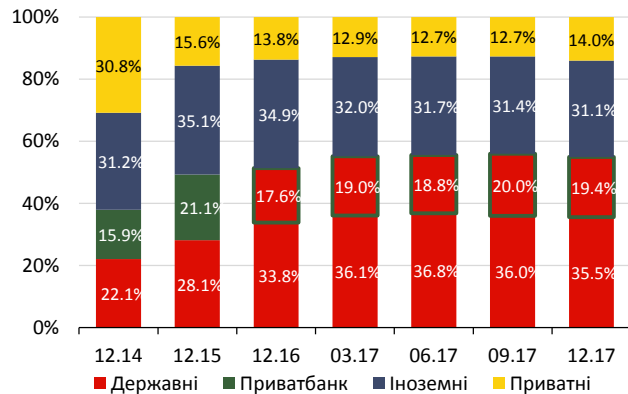
	2014	2015	2016	03.17	06.17	09.17	12.17
Платоспроможні	147	117	96	92	90	88	82
- зміна	-33	-30	-21	-4	-2	-2	-6
Державні	7	7	6	6	6	6	5
- зміна	0	0	-1	0	0	0	-1
Іноземні	25	25	25	25	25	25	23
- зміна	0	0	0	0	0	0	-2
Приватні	115	85	65	61	59	57	54
- зміна	-33	-30	-20	-4	-2	-2	-3
Неплатоспроможні	16	3	4	3	3	4	2
- зміна	16	-13	1	-1	0	1	-2
У стадії ліквідації	21	64	84	89	91	92	95
- зміна	19	43	20	5	2	1	3

* платоспроможні банки поділені на групи згідно з класифікацією у відповідні роки

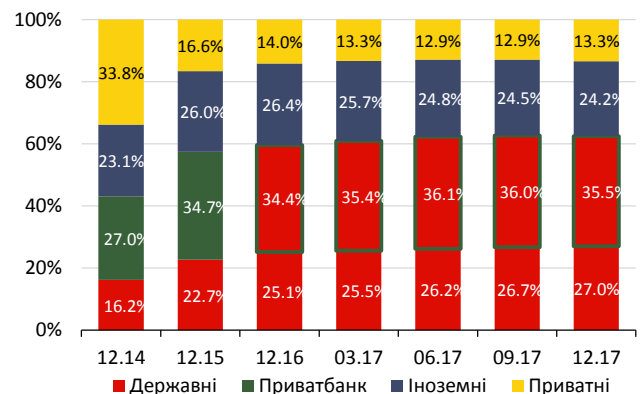
* кількість наведено на кінець відповідного періоду

Чисті активи державних банків зросли на 3.6 в.п. до 54.9%. Частка держбанків у депозитах населення збільшилася на 2.9 в.п. до 62.5%. У IV кварталі приватні українські банки збільшили частку як у активах, так і в депозитах.

Розподіл чистих активів за групами банків

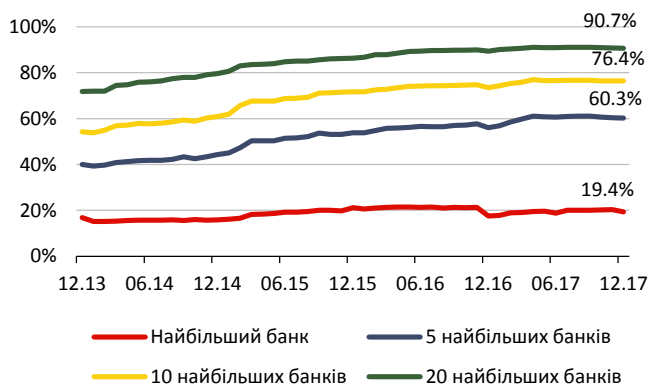

Розподіл депозитів фізичних осіб за групами банків

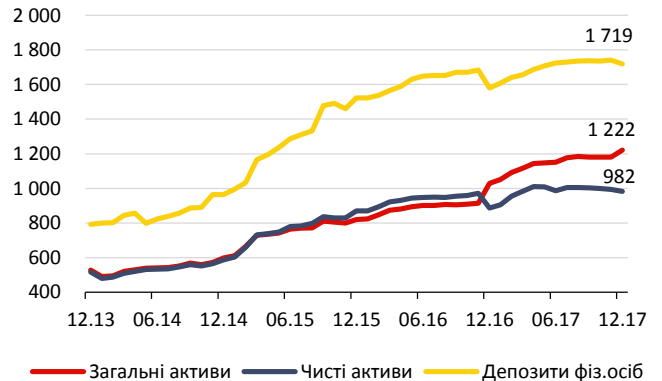

Концентрація у секторі протягом року зростає на 1.3 в.п.: 20 банків займають 90.7% ринку за чистими активами.

Частка найбільших банків в чистих активах сектору

Рівень концентрації сектору за показником ННІ*

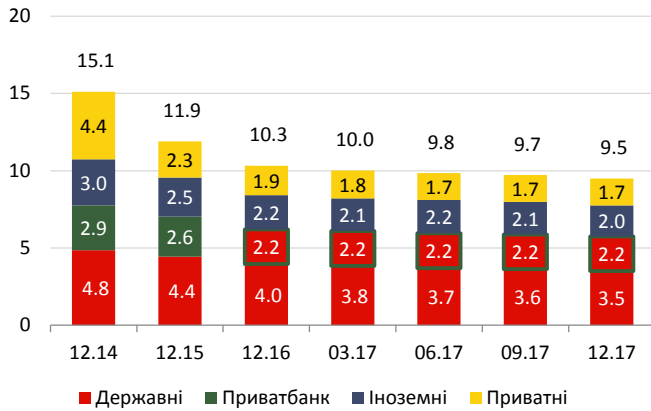

* Індекс Херфіндала-Хіршмана (ННІ) — індикатор концентрації на банківському ринку. Він розраховується як сума квадратів часток окремих банків у загальному обсязі. Може мати значення від 0 до 10 000 (до 1000 – ринок є слабо концентрованим)

Банківська інфраструктура

У 2017 році державні банки найактивніше реорганізували свою мережу, зокрема Ощадбанк скоротив 443 структурних підрозділи. Водночас деякі іноземні банки змінювали власників, а окремі приватні - йшли з ринку.

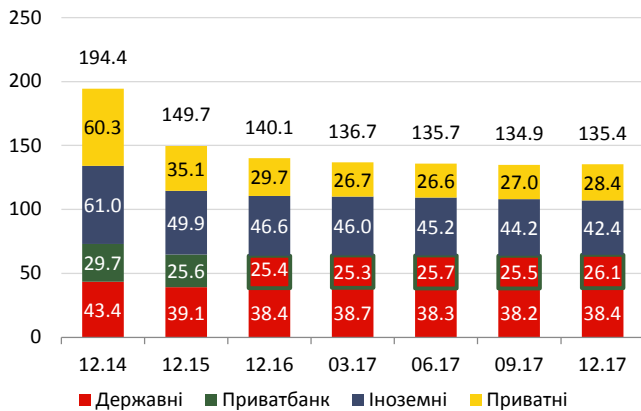
Кількість структурних підрозділів банків*, тис. од.

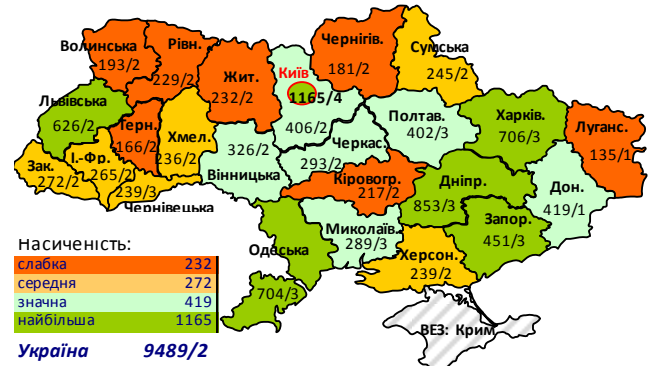
* відокремлені структурні підрозділи і головні офіси

За 2017 рік державні банки, у тому числі Приватбанк, збільшили чисельність працівників на 0.7 тис. осіб, приватні та іноземні – скоротили на 5.5 тис.

Облікова чисельність штатних працівників банків, тис. осіб

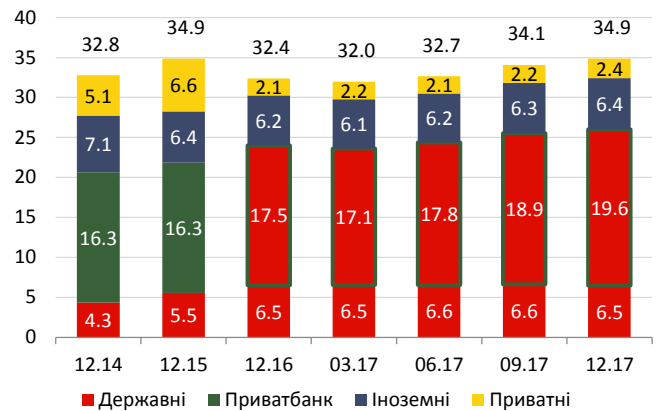

Діючі структурні підрозділи банків в окремих регіонах на 01.01.18, од./од. на 10 000 осіб населення

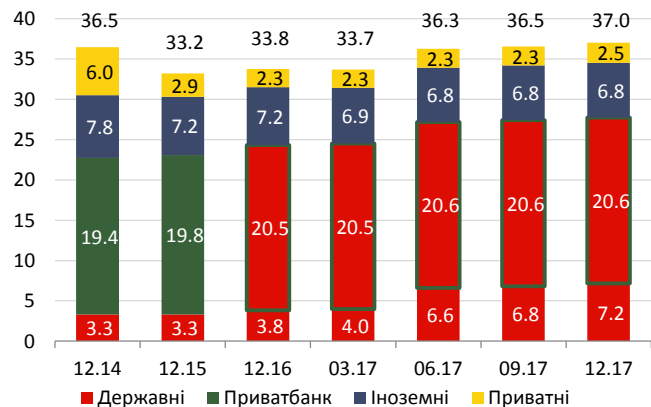
У 2017 році драйвером зростання ринку платіжних карток були нові зарплатні проекти Приватбанку: кількість активних карток банку за рік зросла на 2.1 млн.

Кількість активних платіжних карток за групами банків, млн од.

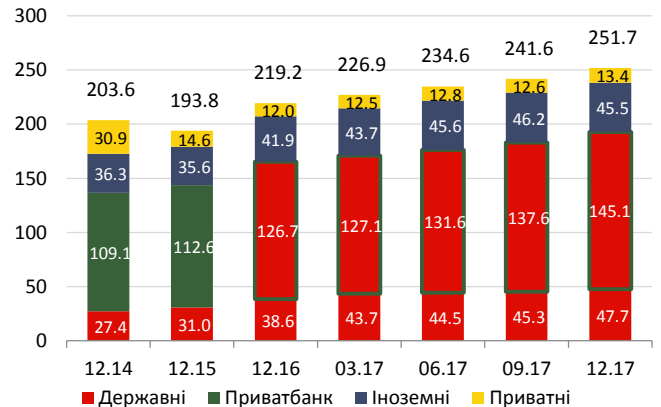

Платіжна інфраструктура зростала: +3.2 тис. банкоматів та +32.5 тис. POS-терміналів за рік. Збільшення кількості банкоматів відбулося в основному через зміну методології обліку в держбанках. Більше половини приросту кількості POS-терміналів припадає на Приватбанк (+18.4 тис. одиниць за рік).

Кількість банкоматів* банків, тис. од.

Кількість платіжних терміналів (POS) банків, тис. од.

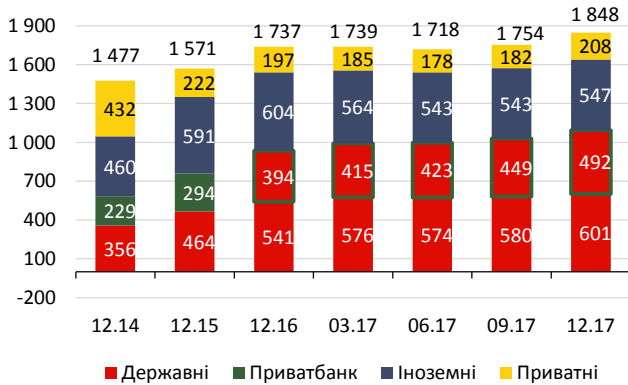

* кількість банківських пристроїв самообслуговування (банкомати, депозитні банкомати, програмно-технічні комплекси самообслуговування (ПТКС))

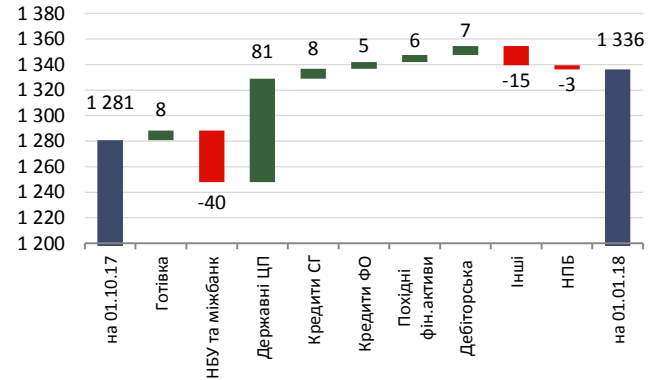
АКТИВИ

У 2017 році загальні активи банків збільшилися на 6.4% до 1.85 трлн грн. Найбільший приріст у держбанків (+17%). У IV кварталі банківський портфель ОВДП значно зріс зокрема завдяки докапіталізації держбанків. Обсяги міжбанківських кредитів та коштів у НБУ скоротилися. Відбулося зростання валових кредитів як корпорацій, так і фізосіб.

Загальні активи за групами банків, млрд грн

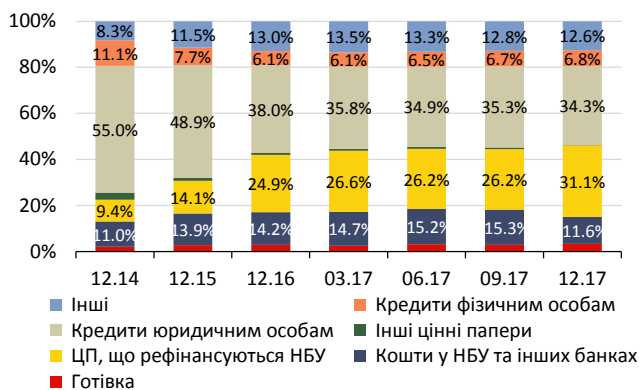
Зміна чистих активів за складовими у IV кв. 2017*, млрд грн

* скориговані на резерви за активними операціями банків; державні ЦП включають депозитні сертифікати НБУ; НПБ – неплатоспроможні банки

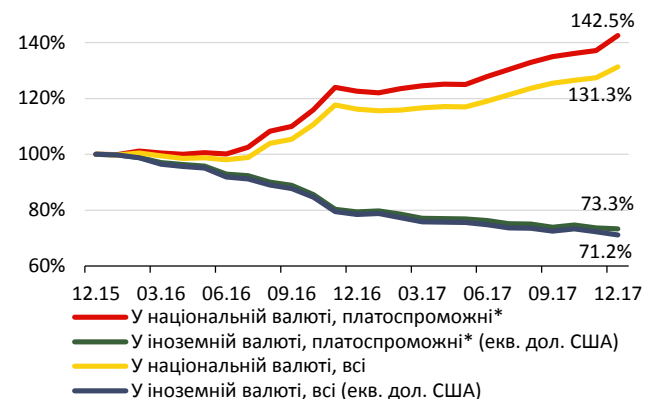
Частка державних цінних паперів у портфелі банків за рік зросла на 6.2 в.п. до 31.1% та наблизилася до частки корпоративних кредитів.

Структура чистих активів сектору за складовими

У 2017 році приріст портфеля гривневих кредитів зумовило головне нове кредитування, а не конвертація валютних боргів, як у 2016 році.

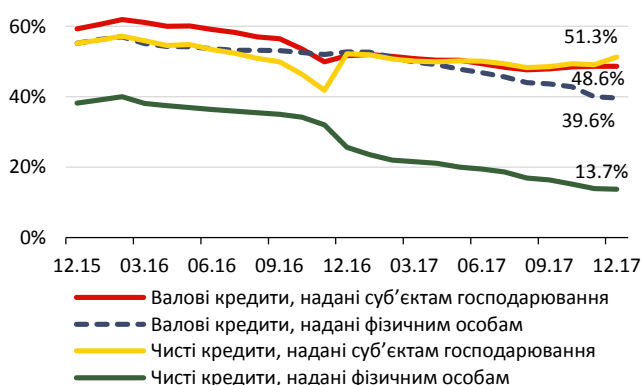
Валові кредити суб'єктам господарювання та фізичним особам, 2015=100%

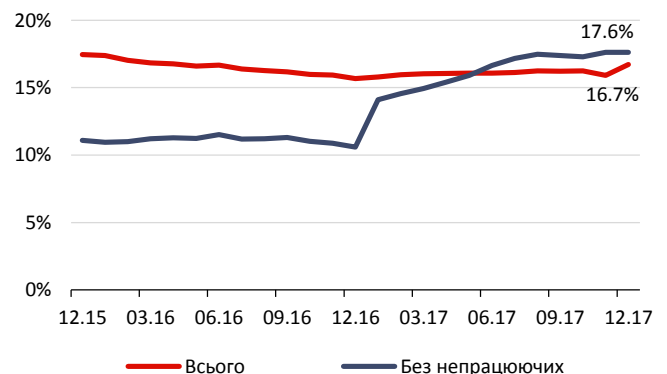
* у банках, платоспроможних на 01.01.18

Протягом року рівень доларизації кредитів фізичних осіб зменшився з 25.6% до 13.7% завдяки жвавому кредитуванню населення. Зменшення рівня доларизації кредитів бізнесу стримувалося через нові валютні кредити, видані корпораціям у II половині 2017 року.

Частка валютних кредитів

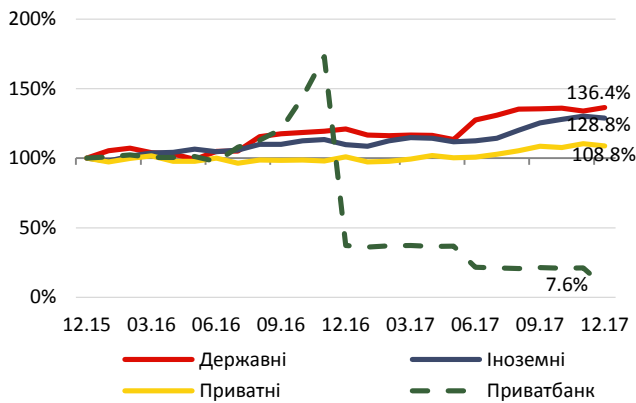

Частка кредитів фізичним особам у загальному кредитному портфелі

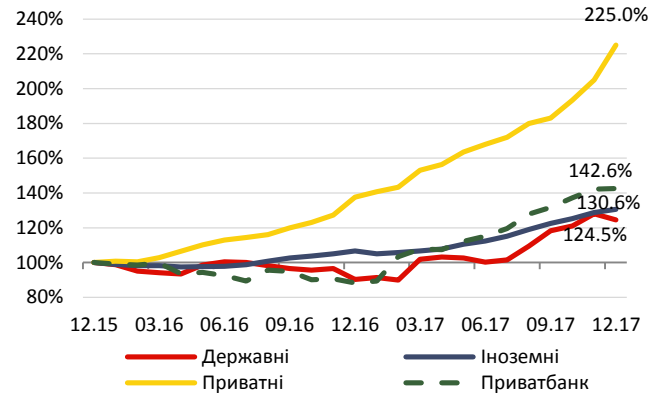
За рік чисті гривневі кредити бізнесу зросли лише на 0.7% через значні відрахування у резерви Приватбанку. Державні та іноземні банки наростили корпоративний кредитний портфель на 12.8% та 17.5% відповідно. Чисті гривневі кредити фізичним особам зросли за рік на 42.2%, найбільше – у приватних банках (+63.5%) та Приватбанку (+61.6%).

Чисті кредити підприємствам у гривні, 2015=100%*

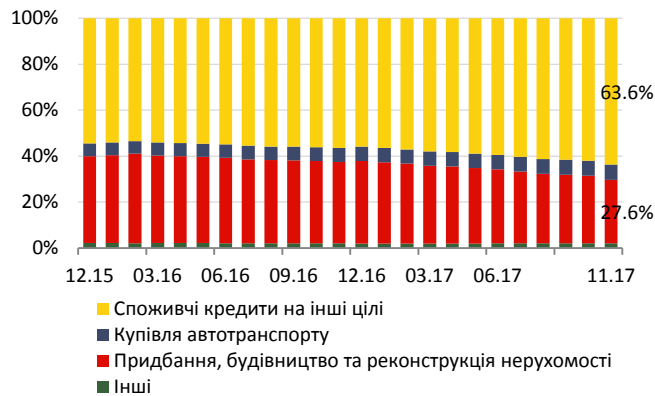
* у банках, платоспроможних на 01.01.18, з нарахованими відсотками

Чисті кредити фізичним особам у гривні, 2015=100%*

Стрімке зростання споживчого кредитування призвело до зростання його частки у кредитах населення на 7.8 в.п. до 63.6%. Частка іпотеки скоротилася на 8.2 в.п.

Структура валових кредитів, наданих домашнім господарствам, за цільовим призначенням

Якість портфеля фізосіб помітно покращилася: завдяки новому кредитуванню частка непрацюючих кредитів за рік зменшилася на 6.1 в.п.

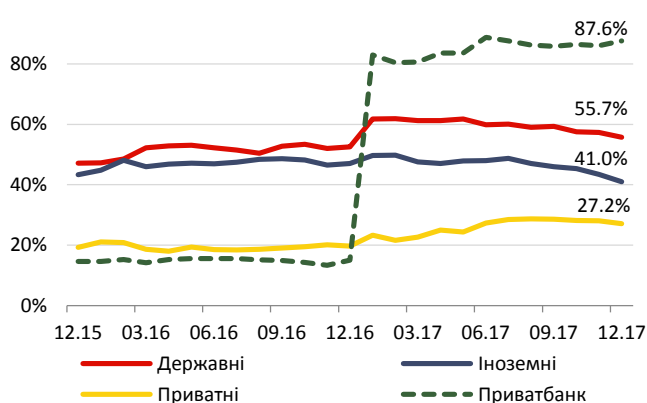
Частка непрацюючих кредитів у портфелях банків, що подавали звітність*

* без позабалансових рахунків, всі банки

Починаючи з липня 2017 року частка непрацюючих кредитів зменшилася в усіх групах банків, крім Приватбанку.

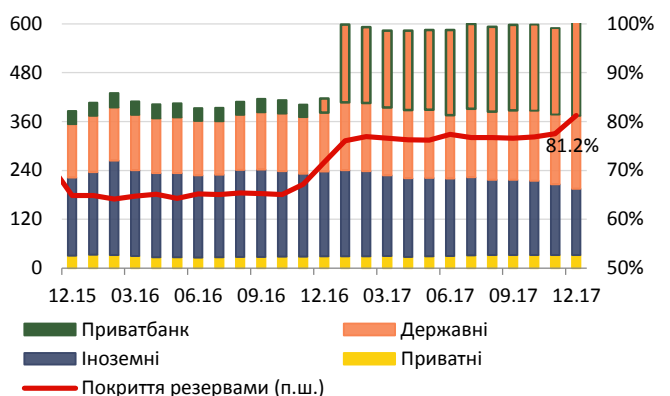
Частка непрацюючих кредитів у портфелях банків за групами*

* без позабалансових рахунків, включно з міжбанківськими кредитами, всі банки

У грудні рівень покриття непрацюючих кредитів суттєво зріс унаслідок дорезервування державними банками.

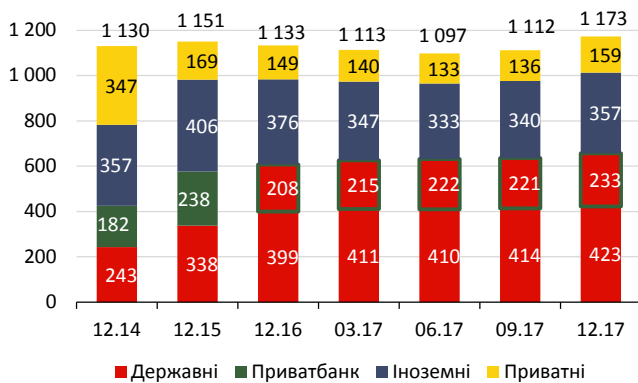
Обсяг непрацюючих активів та рівень покриття резервами, млрд грн

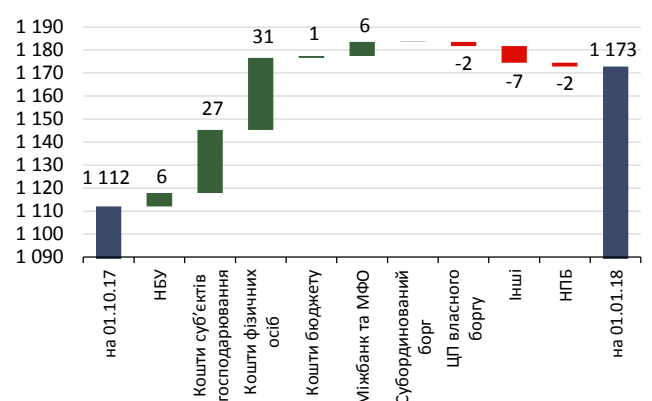
Фондування

У 2017 зобов'язання банків зросли на 3.6% до 1.17 трлн грн. Позитивна динаміка стосувалася всіх груп банків. Головний фактор – приріст депозитів клієнтів та бюджету. Інші складові зобов'язань скорочувалися.

Структура зобов'язань за групами банків, млрд грн

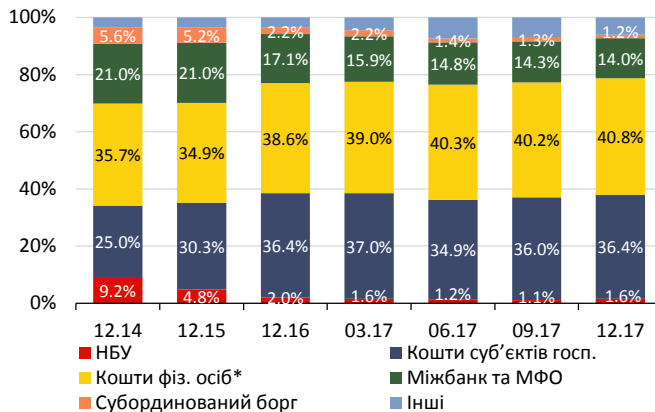
Зміна зобов'язань за факторами у IV кв. 2017, млрд грн*

НПБ – неплатоспроможні банки

У 2017 році частка коштів корпорацій та населення у структурі зобов'язань зросла на 2.1 в.п. до 77.1%.

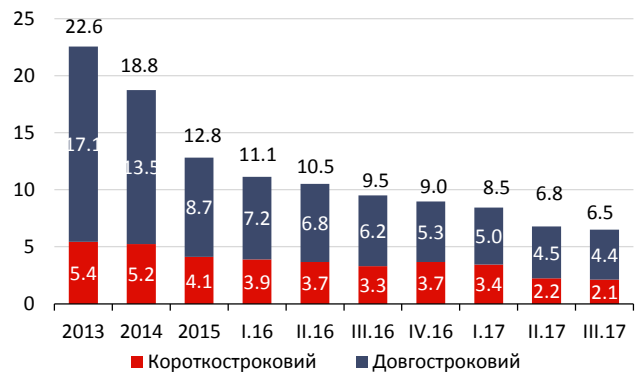
Структура зобов'язань

* у тому числі ощадні сертифікати

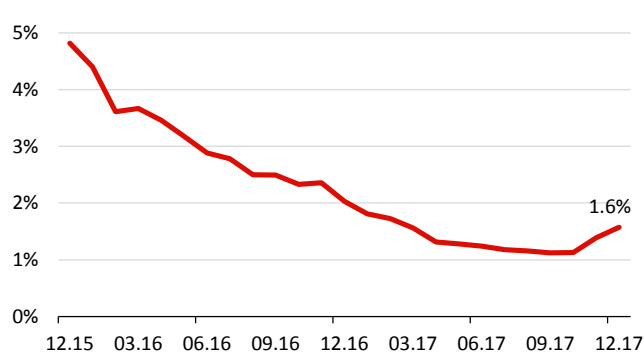
За 9 місяців 2017 року залишки зовнішніх кредитів українським банкам скоротилися на 1.4 млрд дол. США, депозитів нерезидентів – на 0.9 млрд дол. США.

Валовий зовнішній борг банків, млрд дол. США

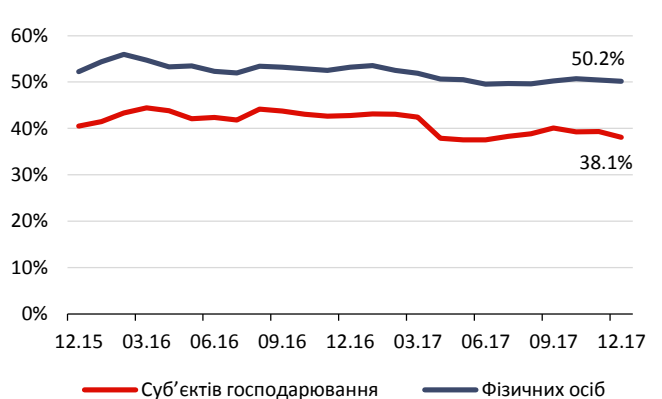
У листопаді-грудні частка коштів НБУ зросла внаслідок того, що Нацбанк надав кредити на понад 30 днів держбанкам та банку з іноземним капіталом.

Частка коштів НБУ в зобов'язаннях банків

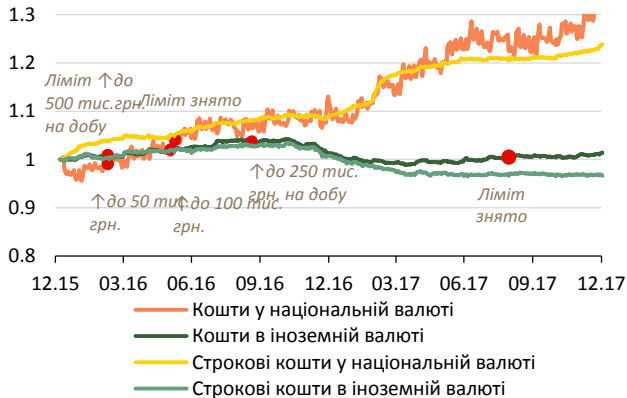
Рівень доларизації депозитів знизився за рік на 3.6 в.п. до 44.4%.

Частка валютних депозитів

Збільшення соціальних витрат держави сприяли припливу коштів населення до банків.

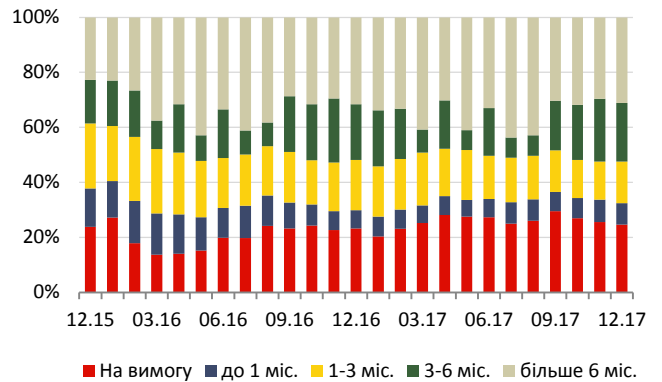
Кошти фізичних осіб, 2015=100%*

* у банках, платоспроможних на 01.01.18, у тому числі ощадні сертифікати

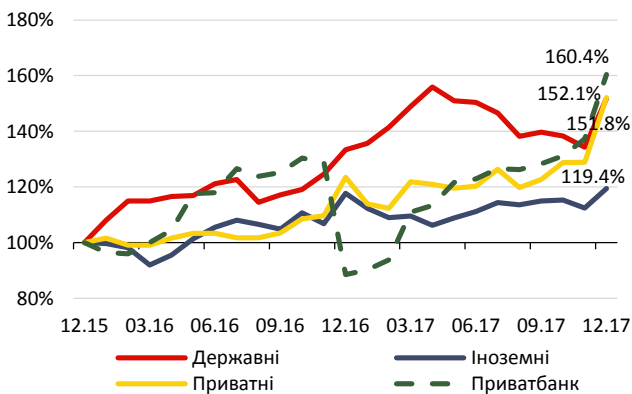
Зростання інфляційних очікувань у III кварталі негативно вплинуло на строкову структуру депозитів, частка депозитів строком понад 6 місяців суттєво зменшилася.

Строкова структура нових депозитів домогосподарств

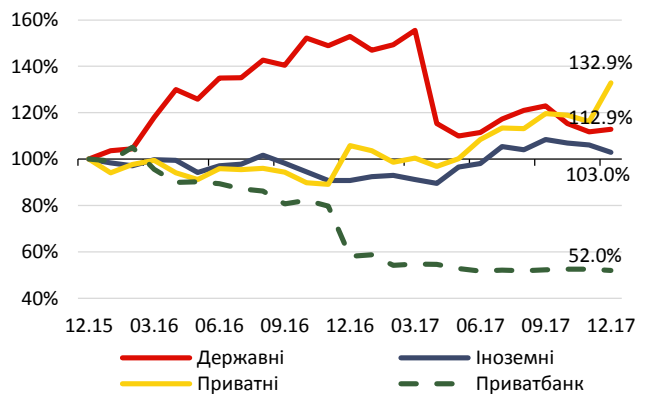
Гривневі кошти корпорацій за рік зросли на 13.6% головним чином за рахунок держмонополій та торговельних компаній. Основний приріст припав на останні місяці року. У квітні 2017 року валютні кошти суб'єктів господарювання суттєво скоротилися внаслідок спецконфіскації.

Динаміка коштів суб'єктів господарювання у національній валюті за групами банків, 2015 = 100%*

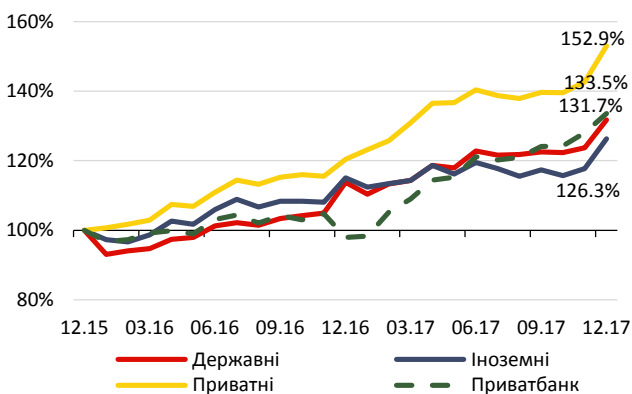
* у банках, платоспроможних на 01.01.18, у тому числі ощадні сертифікати

Динаміка коштів суб'єктів господарювання у ін. валюті (в еквіваленті дол. США) за групами банків, 2015 = 100%*

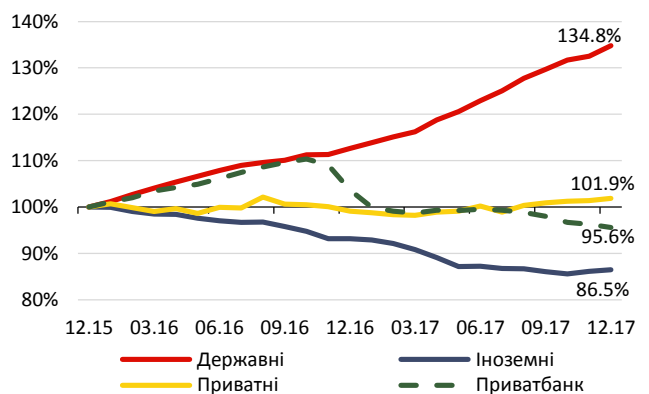
Гривневі кошти фізичних осіб найбільш динамічно зростали у Приватбанку та приватних банках: на 36.3% та 27% відповідно. Валютні депозити населення збільшувалися головню в Ощадбанку та приватних банках. Торік іноземні банки були аутсайдерами в залученні коштів населення через нижчі, ніж у інших груп, відсоткові ставки.

Динаміка коштів фізичних осіб у національній валюті за групами банків, 2015 = 100%*

* у банках, платоспроможних на 01.01.18, у тому числі ощадні сертифікати

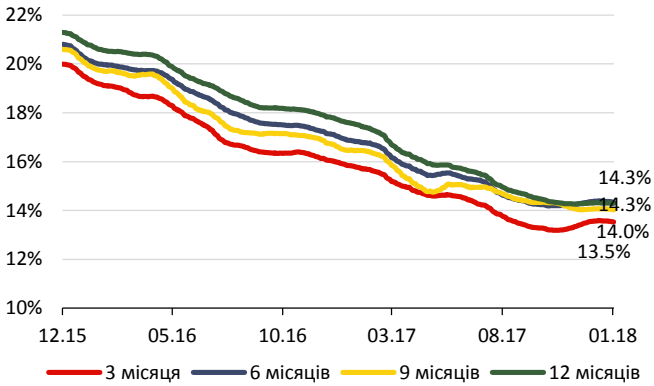
Динаміка коштів фізичних осіб в іноземній валюті (в еквіваленті дол. США) за групами банків, 2015 = 100%*

Відсоткові ставки

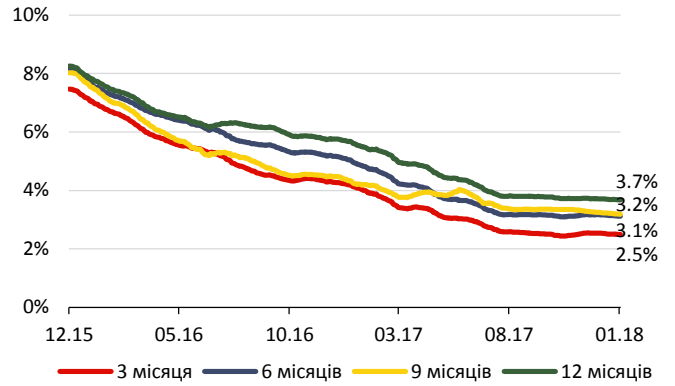
Протягом перших 10 місяців 2017 року банки знижували депозитні ставки у гривні незалежно від терміну. Зростання інфляційних очікувань та підвищення ставки НБУ призвели до підвищення ставок за 3- та 6-місячними депозитами, за дохідністю вони наблизилися до річних вкладів. Ставки за валютними депозитами на історичних мінімумах.

Український індекс ставок за депозитами фізичних осіб у гривнях, % річних*

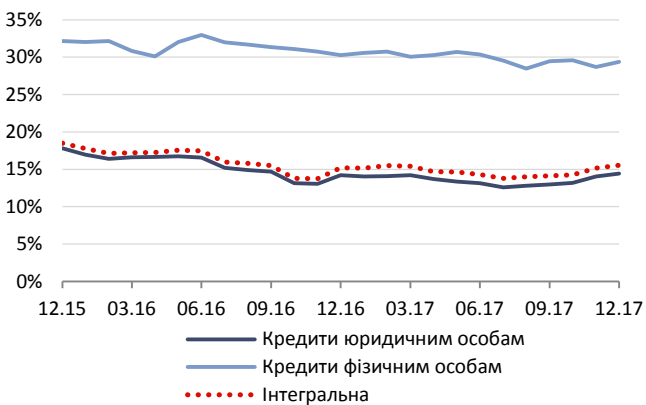
* за даними агентства "Thomson Reuters", 20-денна ковзна середня

Український індекс ставок за депозитами фізичних осіб у доларах США, % річних*

Після певного зниження ставок за кредитами у I півріччі банки почали піднімати їх ще до рішення НБУ про підвищення облікової ставки. Відтак наприкінці 2017 року рівень ставок за кредитами населенню та бізнесу відповідав значенням на початок року.

Відсоткові ставки за новими кредитами*, % річних

* без пролонгації або інших змін кредитних умов

Облікова ставка НБУ та вартість нових депозитів і кредитів* у гривні, % річних

* за щоденними даними, 5-денна ковзна середня

Спред між ставками за кредитами та депозитами зростає через зниження вартості депозитів.

Спред між ставками за кредитами і депозитами, в.п.*

* за непогашеними кредитами та депозитами, з урахуванням неплатоспроможних банків

Процентний спред у 2017 році був нижчим, ніж у 2016.

Процентний спред, в.п.*

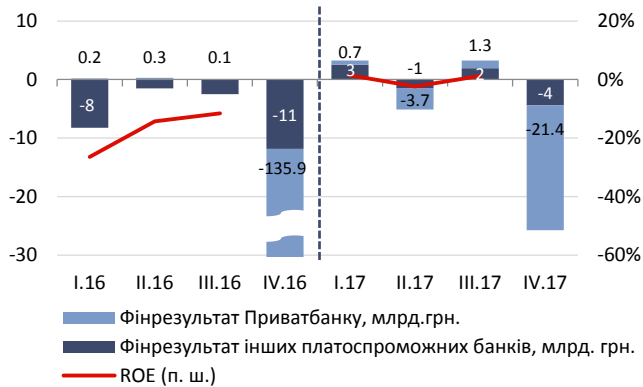

* у відповідному місяці, з урахуванням неплатоспроможних банків

Фінансові результати та капітал

За 2017 рік сектор отримав збиток (-24.4 млрд грн) здебільшого через значні відрахування до резервів Приватбанком.

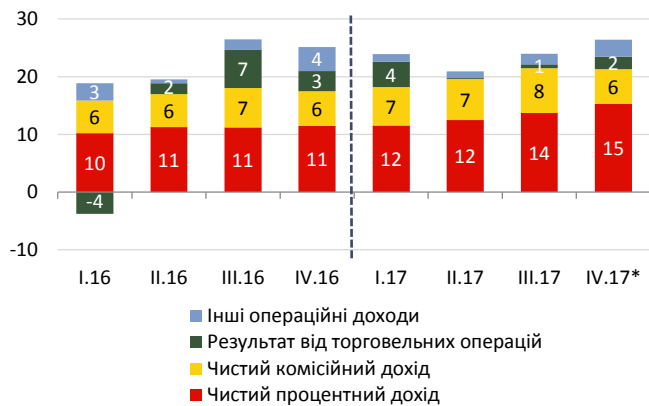
Фінансовий результат* та рентабельність капіталу банків

* за квартал тут і далі в цьому розділі використано скориговані дані за перші три квартали 2017 року

Динаміку чистого процентного доходу визначили насамперед операції з населенням: здешевлення депозитів та активізація споживчого кредитування.

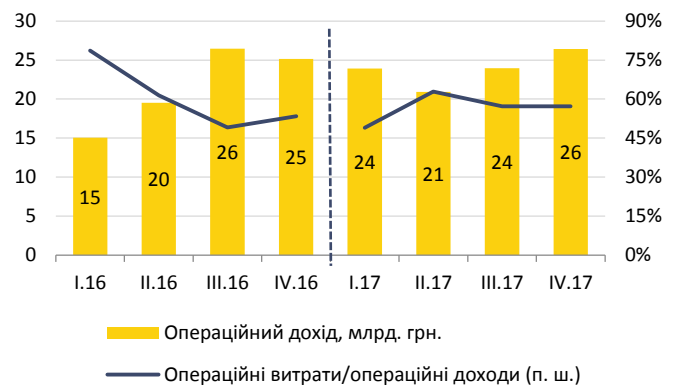
Складові операційного доходу банків за період, млрд. грн.

* окремі складові можуть бути скориговані. Станом на 01.01.18 частина банків не завершила перехід на новий план рахунків

Операційна ефективність* в середньому за рік була сталою – 58.4% проти 58.3% у 2016 році.

Операційні доходи та операційна ефективність банків

* CIR (Cost-to-Income Ratio) – співвідношення операційних витрат до операційних доходів

У грудні відрахування у резерви у зв'язку з переходом на МСФЗ 9 зросли, передусім у Приватбанку та банків з державним російським капіталом.

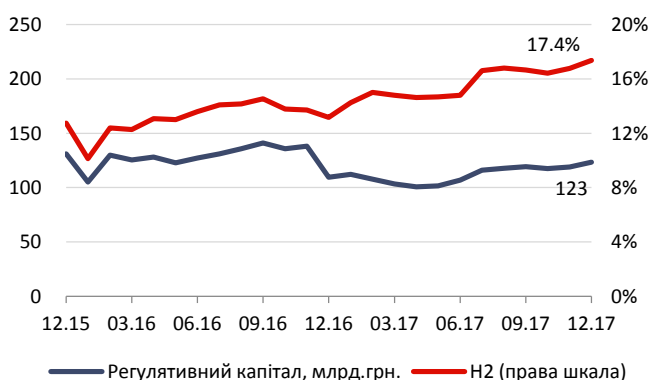
Рівень резервування*

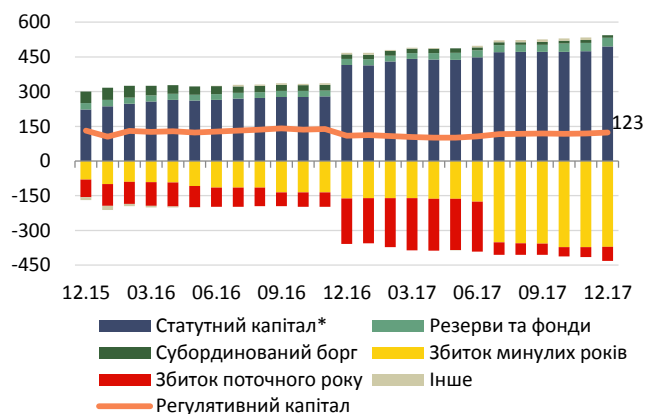
*відношення відрахувань до резервів до кредитного портфеля банків; ** приведені до річних значень

За рік статутний капітал банківського сектору збільшився на 84 млрд грн** або на 20.4%. Основний чинник – докапіталізація держбанків. Регулятивний капітал зріс на 16.4 млрд грн** або 15.3%. Рівень адекватності капіталу в цілому по системі виріс.

Регулятивний капітал та норматив адекватності РК

Структура регулятивного капіталу банків, млрд. грн.

* зареєстрований та незареєстрований статутний капітал

** у банках, платоспроможних на 01.01.18

Основні показники банківського сектору України¹

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Кількість діючих банків	181	180	175	175	174	180	145	117	96	82
<i>у т.ч. зі 100% іноземним капіталом</i>	17	18	20	22	22	19	19	17	17	16
Загальні балансові показники (млрд. грн.)²										
Загальні активи	967	1 002	1 090	1 212	1 264	1 409	1 477	1 571	1 737	1 848
<i>у т.ч. в іноземній валюті</i>	528	489	476	492	503	513	667	800	788	755
Чисті активи	921	880	942	1 054	1 125	1 278	1 290	1 254	1 256	1 336
<i>у т.ч. в іноземній валюті</i>	500	426	395	416	450	470	565	582	519	507
Валові кредити суб'єктам господарювання ³	476	498	537	608	634	727	820	831	847	870
<i>у т.ч. в іноземній валюті</i>	252	212	212	221	227	252	400	492	437	423
Чисті кредити суб'єктам господарювання ³	453	434	463	530	553	648	710	614	477	458
Валові кредити фізичним особам	273	236	205	197	184	189	208	176	157	171
<i>у т.ч. в іноземній валюті</i>	198	172	143	113	84	67	101	97	83	68
Чисті кредити фізичним особам	254	203	168	158	133	145	144	96	76	91
Кошти суб'єктів господарювання ³	162	128	160	205	221	258	283	349	413	427
<i>у т.ч. в іноземній валюті</i>	69	53	56	70	80	81	114	141	177	163
Кошти фізичних осіб ⁴	219	214	276	312	368	443	403	402	437	478
<i>у т.ч. в іноземній валюті</i>	111	116	136	154	187	189	214	215	239	243
Зміна (р/р, %)										
Загальні активи		3.5%	8.8%	11.1%	4.3%	11.4%	4.8%	6.4%	10.6%	6.4%
Чисті активи		-4%	7.0%	11.9%	6.7%	13.7%	1.0%	-2.8%	0.2%	6.4%
Валові кредити суб'єктам господарювання ³		4.6%	7.8%	13.3%	4.2%	14.7%	12.8%	1.3%	2.0%	2.7%
Валові кредити фізичним особам		-13%	-13%	-4.0%	-6.7%	3.0%	10.3%	-16%	-10%	8.6%
Кошти суб'єктів господарювання ³		-21%	25%	27.7%	7.9%	16.8%	9.5%	23.5%	18.2%	3.4%
Кошти фізичних осіб ⁴		-2.3%	28.7%	13.2%	18.1%	20.2%	-8.9%	-0.3%	8.7%	9.3%
Рівень проникнення⁵ (%)										
Валові кредити суб'єктам госп. ³ / ВВП	48.0%	52.6%	47.9%	45.1%	43.4%	47.7%	51.7%	41.8%	35.5%	29.7%
Чисті кредити суб'єктам госп. ³ / ВВП	45.7%	45.9%	41.3%	39.3%	37.9%	42.6%	44.7%	30.9%	20.0%	15.6%
Валові кредити фізичним особам/ ВВП	27.5%	24.9%	18.3%	14.6%	12.6%	12.4%	13.1%	8.8%	6.6%	5.8%
Чисті кредити фізичним особам/ ВВП	25.6%	21.4%	15.0%	11.7%	9.1%	9.5%	9.1%	4.8%	3.2%	3.1%
Кошти суб'єктів господарювання ³ / ВВП	16.4%	13.5%	14.3%	15.2%	15.1%	17.0%	17.8%	17.6%	17.3%	14.6%
Кошти фізичних осіб/ ВВП	22.1%	22.6%	24.6%	23.1%	25.2%	29.1%	25.4%	20.2%	18.3%	16.3%
Фінансові результати⁶ (млрд. грн.)										
Чисті процентні доходи	37.2	54.5	51.9	53.8	49.2	49.1	52.2	39.1	44.2	53.1
Чисті комісійні доходи	17.7	13.2	12.6	15.4	18.1	21.0	23.1	22.6	24.2	27.5
Відрахування в резерви	24.0	75.4	46.2	36.5	22.3	28.0	84.4	114.5	198.3	48.7
Чистий прибуток/збиток	7.2	-38.4	-13.0	-7.7	6.0	1.4	-33.1	-66.6	159.4	-24.4
Довідково:										
грн/дол. США (середнє за період)	5.27	7.79	7.94	7.97	7.99	7.99	11.89	21.84	25.55	26.60
грн/дол. США (на кінець періоду)	7.70	7.99	7.96	7.99	7.99	7.99	15.77	24.00	27.2	28.07
грн/євро (середнє за період)	7.71	10.87	10.53	11.09	10.27	10.61	15.72	24.23	28.29	30.00
грн/євро (на кінець періоду)	10.86	11.45	10.57	10.30	10.54	11.04	19.23	26.22	28.42	33.50

¹ за платоспроможними банками на кожну звітну дату

² з нарахованими доходами/витратами

³ включно із небанківськими фінансовими установами

⁴ включно із ощадними сертифікатами

⁵ ВВП за методологією СНР-2008; в 2008-2013 рр. з урахуванням тимчасово окупованої території АР Крим і м.Севастополя; в 2014-2016 р.р. без урахування тимчасово окупованої території АР Крим, м.Севастополя та частини зони проведення АТО; 2017 р. - оцінки НБУ (Інфляційний звіт за липень)

⁶ Дані за I кв. 2017 року - з урахуванням коригуючих проводок. Дані на 01.01.18 можуть бути скориговані після річного аудиту.

Примітки:

Джерело інформації - Національний банк України, якщо не зазначено інше.

До вибірки банків належать платоспроможні на кожну звітну дату, якщо не зазначено інше.

Групи банків сформовано до 2016 року включно відповідно до рішення [Комітету з питань нагляду та регулювання діяльності банків, нагляду \(оверсайту\) платіжних систем від 31 грудня 2015 року № 657](#). За 2017 рік – згідно з рішенням Правління НБУ від 10 лютого 2017 року № 76-рш.

Дані наведено з урахуванням нарахованих відсотків на кінець періоду (місяць, квартал, рік), якщо не зазначено інше.

Валові кредити – кредити, не скориговані на резерви за активними операціями банків.

Сума компонентів може не співпадати із підсумковою сумою внаслідок заокруглення даних.

Дані на 01.01.18 можуть бути скориговані після закінчення річного аудиту, оскільки банкам було надано право перенесення залишків на рахунках для обліку доходів та витрат відповідно до Постанови №89 від 11.09.17 залежно від наявних технічних можливостей.

Скорочення та аббревіатури:

ВВП	Валовий внутрішній продукт
МФО	Міжнародна фінансова організація
НБУ	Національний банк України
НПБ	Неплатоспроможні банки
ОВДП	Облігації внутрішньої державної позики
ОС	Ощадні (депозитні) сертифікати
ПТКС	Програмно-технічні комплекси самообслуговування
РКО	Розрахунково-касове обслуговування
СГ	Суб'єкти господарювання
ФО	Фізична особа
ЦП	Цінні папери
ЮО	Юридична особа
CIR	Cost-to-Income Ratio, співвідношення операційних витрат до операційних доходів
ННІ	Індекс Херфіндаля-Хіршмана
P2P	Peer-to-peer кредитування, «пряме» позичання коштів між не пов'язаними особами
ROE	Return on equity, рентабельність власного капіталу
UIRD	Ukrainian Index of Retail Deposit Rates, Український індекс ставок за депозитами фізичних осіб
в.п.	відсотковий пункт
грн	гривня
дол. США	долар Сполучених Штатів Америки
екв.	еквівалент
кв.	квартал
міс.	місяць
млн	мільйон
млрд	мільярд
п. ш.	права шкала
фін.	фінансовий